

	1	2	3	4	5	6	7
	FORTÆLLE	BERETTE	BESKRIVE	INSTRUERE	FORKLARE	ARGUMENTERE	REFLEKTERE
HENSIGT	Fortælle historier for at underholde eller belære	Berette om noget, der er sket i virkeligheden	Beskrive fakta, så læseren kan lære noget nyt	Instruere i at gøre noget bestemt	Forklare, hvordan eller hvorfor noget sker	Fremlægge synspunkter for at overbevise andre om noget	Afprøve tanker og ideer om et emne
OPBYGNING	TITEL Begyndelse Midte Slutning • Titlen antyder temaet eller konflikten • Begyndelsen præsenterer personer og miljø • Midte, hvor handlingen foregår, og der er en konflikt og et vendepunkt • Slutning med klimaks og afrunding	OVERSKRIFT Indledning Hændelse Hændelse Hændelse Hændelse Hændelse Afslutning • Overskriften fortæller, hvad der er sket • Indledning med hvem, hvad, hvor • Midte med hændelser i kronologisk rækkefølge • Afslutning med personlig vurdering	OVERSKRIFT  Karakteristiska 1 Karakteristika 2 Karakteristika 3 • Overskriften angiver emnet, fx bier • Indledningen klassificerer emnet • Midte med karakteristika (fx udseende, levested, føde) • Foto af det, der beskrives	OVERSKRIFT Ingredienser Fremgangsmåde 1. 2. 3. 4. 5. 6. • Overskriften fortæller, hvad målet er • Liste over ingredienser eller materialer • Fremgangsmåden trin for trin • Illustration af det færdige resultat	OVERSKRIFT Præsentation Forklaringer • Overskriften fortæller, hvad der forklares • Præsentation af emnet • Forklaringer på, hvorfor eller hvordan noget sker • Afslutning, der samler op • Illustrationer af forklaringer	RUBRIK Problem Synspunkt Argumenter Eksempler Konklusion • Rubrikken fortæller, hvad synspunktet er • Indledningen præsenterer problemet og synspunktet • Midte med argumenter underbygget med eksempler • Konklusion, der gentager synspunktet	RUBRIK Oplevelse Refleksioner Afrunding • Rubrikken gør læseren nysgerrig • Indledningen fortæller om en oplevelse, der vækker undren • Midte med refleksioner over oplevelsen og emnet og bud på mulige forklaringer • Veksler mellem et personligt plan og et alment • Afrunding, der sætter tanker i gang hos læseren
SPROG	• Nutid eller datid • Tids- og stedangivelser • Jeg-fortæller eller 3. personsfortæller • Ofte direkte tale • Lavt fortælletempo ved vigtige begivenheder	• Handlingsverber, fx gik, flygtede, kørte • Datid eller dramatisk nutid • Tidsangivelser, fx først, derefter, så • Jeg-fortæller i personlige beretninger (fx erindring) • Skjult fortæller i faktuelle beretninger (fx reportage)	• Præcise navneord, fx honningbi • Tilstandsverber i nutid, fx bor, har, lever • Tillægsord	• Handlingsverber i bydeform, fx pisk, skær, klip • Tidsangivelser, fx først, derefter, så	• Ord, der viser rækkefølge, fx først, derefter, så • Ord, der angiver årsag, fx derfor, på grund af • Mange fagord	• Ord, der viser argumentation, fx fordi, derfor, for • Ord, der viser modsætninger, fx derimod, til gengæld • Generaliseringer, fx man, vi, folk • Tydelig jeg-fortæller	• Spørgeord, fx hvorfor, hvordan • Ord, der udtrykker undren, fx måske, mon • Generaliseringer, fx man, vi, folk • Tydelig jeg-fortæller
GENRE	Novelle Roman Eventyr	Erindring Nyhedsartikel Reportage Blog	Fagtekst Pjece Wiki-opslag	Opskrift Brugsanvisning Instruktion	Fagtekst fx i en biologibog Pjece Rapport	Debatindlæg Anmeldelse Leder	Essay Klumme Blog